

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Β1 ΚΑΙ Β2

Νάμαστε και πάλι...Τι κάνετε, ρε «τσακαλάκια», είστε καλά;; Το εύχομαι, σε εσάς, στην οικογένειά σας και σε όλον τον κόσμο. Ίσως είναι από τις λίγες φορές που νοιαζόμαστε πραγματικά για τους «άλλους», προσευχόμαστε στο Θεό για κάθε άνθρωπο ανεξάρτητα από θρησκεία, φύλο, γλώσσα, καταγωγή, εθνότητα, προπάντων υπέρ υγείας κάθε αρρώστου ώστε να βγει και να βγούμε όλοι αλώβητοι και δυνατοί από την επικίνδυνη πανδημία....

Ξέρω ότι αυτήν την εβδομάδα προχωρήσατε σε κάποια βασικά μαθήματα και στη σύγχρονη τηλεδιδασκαλία. Έμαθα ότι χαρήκατε γι αυτό. Θα γίνει και μεταξύ μας αυτό, λίγο μετά το Πάσχα. Διότι, όσο κι αν κάποιοι μπορεί να αμφιβάλλετε, σας επιθύμησα και θέλω διακαώς να ακούσω τη φωνή σας και –ει δυνατόν- να σας δω στο Webex !!

Όπως σας υποσχέθηκα και μέχρι να ολοκληρώσω το PowerPoint σήμερα θα κάνουμε επανάληψη. Θα αναφερθούμε σε δύο πολύ ενδιαφέροντα πνευματικά ζητήματα της 4^{ης} Θεματικής Ενότητας: Εμείς και οι «άλλοι», που δεν είχαμε προλάβει να ολοκληρώσουμε. Το πρώτο θέμα αφορά στο θεολογικό και συνάμα κοινωνικό θέμα :Τι είναι για μένα ο «άλλος» ή ποιος είναι ο «πλησίον» (παραβολή Καλού Σαμαρείτη) και το δεύτερο –σαν συμπλήρωμα του πρώτου- είναι ο υπέροχος Ύμνος του αγίου Επιφανίου : «Δος μοι τούτον τον ξένον» που ψάλλεται κάθε Μ. Παρασκευή βράδυ (ακριβώς μετά την περιφορά του Επιταφίου) και που θυμάστε ότι προλάβαμε να τον δούμε περιληπτικά. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι και τα δύο θέματα συνδέονται στενά μεταξύ τους.

Στο σημερινό τηλεμάθημα θα σας δώσω αρκετές αλλά εύκολες Ασκήσεις, θα δείτε ένα 5λεπτο βίντεο και μιας και είμαστε λίγο πριν τη Μ. Εβδομάδα θα ακούσετε αυτόν τον υπέροχο Ύμνο «Τον ήλιο κρύψαντα» ή αλλιώς «δος μοι τούτον τον ξένον», από έναν πολύ γνωστό στο Πανελλήνιο Άρχοντα Πρωτοψάλτη Ι. Ν. Αθηνών.

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ :

Κείμενο : «**Ποιός είναι τελικά ο άλλος ;**» (Συντάκτης π. Σπυρίδων Σκουτής)

Ποιός είναι τελικά ο άλλος; Ο Ζαν-Πολ Σάτρ έλεγε ότι : “Κόλαση είναι οι άλλοι”.

Για εμάς τους Ορθόδοξους ο άλλος μπορεί να γίνει η κόλαση μου αν το επιτρέψω στον εαυτό μου από την μία, και αν το επιτρέψω στον άλλον από την άλλη.

Για εμάς τους Ορθόδοξους χριστιανούς, **ο άλλος είναι το σκαλοπάτι για τον ουρανό**, είναι ο αδερφός μας, η οικογένεια μας, είναι μέλος του σώματος του Χριστού. Γι’ αυτό όταν κάνουμε κακό σε κάποιον, είτε με λόγια, είτε με πράξεις **στην ουσία αυτοτραυματιζόμαστε**. Σαν να παίρνουμε ένα μαχαίρι και να τραυματίζουμε κάποιο μέλος του σώματος μας. Οφείλουμε σε κάθε άνθρωπο να βλέπουμε την εικόνα του Νυμφίου Χριστού. Ο άνθρωπος, αγαπητοί μου, δεν “ΕΙΝΑΙ” αλλά “ΓΙΝΕΤΑΙ”. Και αυτό το “γίνεται” έχει πολλές παραμέτρους με κύριο θεμελίωμα την προσωπική ελευθερία του καθενός.

Στον χώρο όμως της Βασιλείας του Θεού -της θεανθρώπινης κοινωνίας, που λέγεται **Εκκλησία**- στην οποία κυριαρχεί ο «νους Χριστού», και αποβλέπει να καταστεί κοινωνία αγαπωμένων προσώπων, ο άλλος είναι ο αδελφός, η εικόνα του Θεού. **«Είδες τον άνθρωπόν σου; Είδες Κύριον τον Θεόν σου»**, λένε οι άγιοι Πατέρες (Αββάς Δωρόθεος). Αυτό σημαίνει, να βλέπουμε τον άλλον, ως να είναι ο ίδιος ο Θεός, αφού είναι εικόνα Του. Και αυτό, που θα ρυθμίζει τη σχέση μας με τον άλλο, να είναι η **αγάπη**, ανάλογη με εκείνη, που χαρακτηρίζει τη σχέση του ίδιου του Θεού με τον κάθε άνθρωπο.

Ο άλλος λοιπόν δεν είναι η κόλαση μου, όπως υποστήριζε ο Γάλλος διανοούμενος και θεατρικός Ζαν-Πωλ Σαρτρ. Μπορεί όμως να γίνει, εάν αλλάξω εσωτερική στάση απέναντι του και τον **αποκλείσω από τον χώρο της καρδιάς μου**. Ένα πρώτο βήμα είναι να δω τη σκληρότητα του άλλου ως ασθένεια αλλά και άσκηση για τον προσωπικό μου αγιασμό και στη συνέχεια η προσευχή μου να γίνει το έδαφος μετανοίας για τον αδερφό μου. **Μπορεί να βλέπουμε ο άλλος να είναι γεμάτος αγκάθια αλλά με την αγάπη μπορούν τα αγκάθια να βγάλουν άνθη**. (Υπόψη ότι τα συναξάρια των αγίων είναι γεμάτα με κολάσεις, που όμως γίνανε παράδεισοι).

Να γίνει λοιπόν ο άλλος ο παράδεισος μου! Γιατί όχι : Δεν είναι κακός ο άλλος, **άρρωστος είναι**. Δεν γεννιέται κακός ένας άνθρωπος, γίνεται ...και φταίω εγώ για

αυτό...Φταίμε όλοι...**Η κακία είναι αρρώστια και χρειάζεται θεραπεία. Η κακία γεννιέται εκεί που η αγάπη απουσιάζει ή κάποιος τη σκότωσε.** Η κακία είναι μια κακή χρήση της ελευθερίας που γίνεται και συμβαίνει από μια αρρωστημένη εσωτερική κίνηση, **από μία μόλυνση.**

Είναι λυπηρό...**“Μα μου έκανε κακό ! Με πλήγωσε τι να κάνω!”** Απάντηση : **Συγχώρεσε τον !** Έτσι ώστε να ανοίξει ο Παράδεισος για εσένα αλλά και η ελπίδα για εκείνον. Συγχώρεσε τον άρρωστο...και αυτή η συγχώρεση σου θα γίνει γιατρεία για εκείνον. Και λες : **“Σιγά μην το κάνω ! Είναι δύσκολο ! Ποιος το έκανε!”**.. Απάντηση : Το έκανε **ο Άγιος Διονύσιος** όχι γιατί ήταν Άγιος αλλά γιατί έγινε Άγιος όταν συγχώρεσε τον φονιά του αδερφού του. Και ο φονιάς τι έγινε ; Από υπόγειο της κολάσεως πήγε στον ουρανό του παραδείσου. Γιατί ; Γιατί η συγχώρεση του Αγίου Διονυσίου έγινε για τον φονιά φάρμακο, σκαλοπάτι για τον ουρανό, ίαση και μεταμόρφωση της υπάρξεως του. **Να θυμάσαι : δεν συγχωρώ για να το παίξω υπεράνω, για να δείξω κάτι ...** Συγχωρώ για να γίνει η καρδιά μου το φάρμακο του άλλου, η αγκαλιά μου να γίνει το δικό του λιμάνι σωτηρίας. Αυτό είναι το μεγαλείο της Πίστης μας !!

Πες ένα σε συγχωρώείναι η φωνή που ανοίγει τον παράδεισο. Είναι ο ήχος της σάλπιγγας που ακούνε οι άγγελοι. **Μην κρυβόμαστε, δεν μπορούμε να συγχωρέσουμε με ανθρώπινες δυνάμεις. Μόνο όταν νιώσουμε ότι ο Κύριος μας συγχωρεί δεν έχουμε άλλη επιλογή ώστε να κάνουμε και εμείς το ίδιο. Πως θα ζητήσουμε Παράδεισο από τον Θεό όταν τον αρνούμαστε στο συνάνθρωπο μας ;**

Ποιός είναι τελικά ο άλλος ; Είναι μέλος του Σώματος του Χριστού. Συχνά τραυματισμένο...τι θα κάνεις ; Θα τον αφήσεις να αιμορραγεί ;

Μην ξεχνάς, αδερφέ, δεν φταίει το Φως σε ένα δωμάτιο την ώρα που έχουμε σκοτάδι...**Κάποιος έκλεισε το φως και το σκοτάδι γεννήθηκε αλλιώς δεν θα μπορέσει να υπάρξει. Εσύ τι λές, τι θα κάνεις με τους άλλους ; Θα ανοίξεις την αγκαλιά σου ή θα μείνεις στην κόλαση της αρνήσεως ;**

Ας κλείσουμε με τα λόγια του Κυρίου μας Ι. Χριστού : **«Εάν αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, αφήσει και υμίν ο πατήρ υμών ο ουράνιος. εάν δε μη αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, ουδέ ο πατήρ υμών αφήσει τα παραπτώματα υμών» (Ματθ. στ', 14-15).**

Το επαναστατικό μήνυμα της διδασκαλίας του Χριστού για τις σχέσεις ανθρώπου προς άνθρωπο περιέχεται στην παραβολή **του Καλού Σαμαρείτη**. Για **πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας εκφραζόταν η άποψη ότι ο συνάνθρωπος μου είναι**

αδελφός μου, που έχει τα ίδια δικαιώματα στη ζωή με εμένα, αλλά και τις ίδιες υποχρεώσεις. Πώς νοείται, λοιπόν, η κοινωνικοποίηση του ανθρώπου από χριστιανική άποψη και πώς επιτυγχάνεται; Ποια είναι η έννοια του ορθόδοξου ανθρωπισμού και πώς επιτυγχάνεται η πληρότητα της ζωής στο ορθόδοξο ήθος; Σ' αυτά τα ερωτήματα θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε με το σημερινό μάθημα.

Ποια είναι η έννοια του «πλησίον»; Πλησίον «κατά τη χριστιανική διδασκαλία **δεν είναι μόνο ο τοπικά ή κοινωνικά πλησίον, ο συγγενής, ο ομοεθνής ή ο ομόθρησκος και ομόδοξος** (...). Ο πλησίον δεν προσδιορίζεται με εξωτερικά στοιχεία, αλλά δημιουργείται με την αγάπη και υπηρετείται με την προσφορά και τη θυσία. Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο ως Μεσσίας, δηλαδή ως Σωτήρας και μεσίτης μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Και πραγματοποιεί το έργο αυτό προσεγγίζοντας **τον άνθρωπο ως πλησίον**. Εμφανίζεται ως **πεινασμένος, διψασμένος, ξένος, γυμνός, άρρωστος, φυλακισμένος που χρειάζεται βοήθεια, φιλοξενία και συμπαράσταση**. Στον άνθρωπο απόκειται να δεχθεί να ανταποκριθεί στην έλευσή Του. Από εμάς, δηλαδή, εξαρτάται να δείξουμε αγάπη στο Χριστό, δείχνοντας αγάπη στον κάθε συνάνθρωπό μας. Έτσι θα έχουμε προετοιμαστεί από αυτήν τη ζωή για την Τελική Κρίση, όπου ο Δικαιοκρίτης Χριστός θα μας κρίνει και θα πρέπει να απολογηθούμε **(Βλ. Παραβολή της Τελικής Κρίσης : Ματθ. κεφ...25,στ. 31-46)**.

Και αν προσφέρει στο Χριστό τροφή, πόση, στέγη βοήθεια, τότε ο ίδιος ο Χριστός γίνεται γι' αυτόν τροφή, πόση, στέγη βοήθεια και αιώνια ζωή. Στο πρόσωπο του πλησίον υπάρχει ο ίδιος ο Χριστός. Γι' αυτό κάθε προσφορά που γίνεται προς τον πλησίον, αποτελεί σε τελική ανάλυση προσφορά προς τον Χριστό, όπως και κάθε άρνηση προσφοράς προς τον πλησίον αποτελεί άρνηση προσφοράς προς τον Χριστό. Η πραγματική ζωή του ανθρώπου βρίσκεται στο πρόσωπο του πλησίον».

Αξιοσημείωτη για το θέμα μας, παιδιά, είναι η άποψη του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αλβανίας κ. Αναστασίου, εξαιρετικά επίκαιρη σήμερα, σύμφωνα με την οποία «... η παλαιά αντίληψη περί “πλησίον”, η οποία κυριάρχησε στην Παλαιά Διαθήκη, διευρύνεται αφάνταστα στην Καινή όπου, εκτός των άλλων, **ο Χριστός μιλώντας για τη χωρίς όρια έμπρακτη και αυθόρμητη αγάπη προβάλλει ως “τύπο” (παράδειγμα) έναν αιρετικό, τον Σαμαρείτη**. Με την παραβολή αυτή ο Ιησούς γκρεμίζει την παλαιά θρησκευτική αντίληψη περί του “πλησίον”, δηλαδή συμπόνοια και αγάπη μόνο στους ομοεθνείς, στους συγγενείς και φίλους. **Το χρέος του πιστού, σύμφωνα με την παραβολή αυτή, είναι “να γίνεται πλησίον” του οποιουδήποτε ανθρώπου, ανεξαρτήτως φυλής, θρησκείας, γλώσσας, ιδιαίτερα σε κρίσιμες στιγμές. Η αυθόρμητη αδελφική παρουσία αγάπης προς όλους τους**

“πλησίον” απλώς και μόνο διότι είναι άνθρωποι, αναγνωρίστηκε ως η πεμπτούσια του χριστιανικού μηνύματος».

Στη συνέχεια, παιδιά, θέλω να πάρετε στα χέρια σας το Βιβλίο σας και να το ανοίξετε στη σελίδα 91 με τίτλο : «Ποιος είναι ο πλησίον μου;» και να ξαναθυμηθείτε την τόσο διδακτική παραβολή που είπε ο Χριστός, δηλαδή του ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗ. Μάλιστα σας επισυνάπτω σύνδεσμο βίντεο (5,27') https://www.youtube.com/watch?v=SR_gE34xilw.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΟΛΗ με τη βοήθεια του Βίντεο (μετά το 3') :

Να απαντήσετε και στείλετε στο μέλη ή στην eclass οι παρακάτω ερωτήσεις :

1. Ποια είναι τα πρόσωπα της παραβολής (αναφορικά);
.....
2. Ποιες βασικές αντιλήψεις των Ιουδαίων «γκρεμίζονται» με την παραβολή αυτή :
3. Η υπόσχεση του «καλού Σαμαρείτη» στον Πανδοχέα ότι θα ξαναγυρίσει για να μάθει «τα περί υγείας» του τραυματισμένου, με ποια βασική διδασκαλία της Εκκλησίας μας ταυτίζεται από τους Μ. Πατέρες.
4. Να δημιουργήσεις δύο στήλες (πίνακα). Στη στήλη Α σου γράφω τα βασικά στοιχεία της παραβολής και εσύ στη στήλη Β να βρεις και να γράψεις τους αντίστοιχους συμβολισμούς, σύμφωνα με τους Πατέρες της Εκκλησίας :

ΣΤΗΛΗ Α

ΣΤΗΛΗ Β (συμβολισμοί

παραβολής)

1. Καλός Σαμαρείτης με ποιον ταυτίζεται.....
2. Ο τραυματισμένος από τους ληστές ;
3. Το «πανδοχείο» ;.....
4. Το λάδι και το κρασί ;.....
5. Τα δύο δηνάρια (ρωμαϊκό νόμισμα) ;.....

ΔΕΥΤΕΡΟ ΘΕΜΑ

Παραταύτα όμως, η φιλοξενία και η φιλανθρωπία στον «ξένο» στην εποχή μας τείνει να λησμονηθεί. Εκλαμβάνεται περισσότερο ως ρομαντική παράδοση ή και ως υπηρεσιακή υποχρέωση. **Μοναδική σχεδόν εξαίρεση αποτελούν τα μοναστήρια, που διατηρούν την φιλοξενία διαχρονικά ως βασική χριστιανική αρετή.** Δυστυχώς, η ιδιοπροσωπεία του σύγχρονου ανθρώπου εκφράζεται μέσα από την ατομικότητα, τον εγωισμό, την αποξένωση και απομάκρυνση από τους άλλους ανθρώπους. **Ζούμε τόσο κοντά αλλά βρισκόμαστε τόσο μακριά, είμαστε ξένοι μεταξύ μας.**

ΠΡΟΣΟΧΗ : Στην ακολουθία του Μ. Σαββάτου (βράδυ Μ. Παρασκευής, όπου ψάλλεται κατά τη διάρκεια του Επιταφίου ή αμέσως μετά) ο Υμνογράφος **ονομάζει ξένο τον Ιησούν** και επαναλαμβάνει **επτά φορές** τον παρακλητικό στίχο : **«Δος μοι τούτον τον ξένον...»**. Ο όρος «ξένος», μπορεί να προσδιορίζει τον πρόσφυγα, το μετανάστη, τον διαφορετικό από μένα, μπορεί **όμως και κάποιον που κρατώ εγώ έξω από τη ζωή μου**. Ως κοινωνία κρινόμαστε από το γεγονός αν δεξιωνόμαστε την αγάπη ή αν αντιθέτως παράγουμε μυαλά και δομές που δημιουργούν ξένους και αποξένωση. **Ο μεγάλος κίνδυνος αυτή τη στιγμή είναι να ξεθωριάσει το όραμα της αγάπης και της αποδοχής του «άλλου»**. Ο Χριστός υπήρξε περισσότερο ξένος απ' όλους μας και ακόμα και σήμερα παραμένει ξένος και άγνωστος για πολλούς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ : Ο θεσπέσιος κατανυκτικός **«Δος μοι τούτον τον ξένον...»** είναι και θα είναι μία διαρκής πρόσκληση προς όλους μας για επικαιροποίηση του αιτήματος του Ιωσήφ να αναζητήσουμε και να αγαπήσουμε το Σωτήρα Χριστό και να δείξουμε αυτήν την εσωτερική μας μυστική συνάντηση μαζί Του με την έμπρακτη αγάπη μας προς κάθε πάσχοντα συνάθρωπό μας! Είπεν ο Κύριος : **«ξένος ήμουν και δεν με βάλατε στο σπίτι σας...»**, ταυτίζοντας τον εαυτό του με τον ελάχιστον αδελφό Του. Τον «ελάχιστον», τον οποίον ο Χριστός αναδεικνύει σε κριτήριο κρίσης και κατάκρισης ενώπιον του **«φοβερού βήματός»** Του, κατά την Ένδοξη Δευτέρα Παρουσία Του **(Βλ. Παραβολή της Τελικής Κρίσης : Μαθθ. κεφ...25,στ. 31-46)**.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ :

1). Αρχικά να διαβάσεις από το Βιβλίο σου (σελ.92-93) την **εισαγωγή του ύμνου «Δος μοι τούτον τον ξένον...»** και στη συνέχεια τον ύμνο **κυρίως από τη δεξιά στήλη (απόδοση στην καθομιλουμένη)**.

2). Στη συνέχεια προσπάθησε να προετοιμαστείς ψυχικά και να ακούσεις όλον τον ύμνο (**«Τον ήλιο κρύψαντα»**) από τον Άρχοντα Πρωτοψάλτη κ. Γ.Χατζηχρόνογλου με κανονάρχημα από αναγνώστρια **(25´)** : https://www.youtube.com/watch?v=F65m_iDDCVw

3). Όποτε έχεις χρόνο και χωρίς άγχος προσπάθησε να απαντήσεις και στείλεις στο μέηλ μου ή στο eclass τις απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις :

Ποια είναι η υπόθεση και το νόημά του ύμνου ;

Ποια η εντύπωση και ποια τα συναισθήματά σου καθώς άκουγες τον ύμνο ;

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ : Παιδιά, εύχομαι από καρδιάς σε εσάς, τα αδέρφια και τους γονείς σας η Σταυρική Θυσία και η Ανάσταση του Κυρίου να γεννήσουν στη ψυχή μας πίστη και εμπιστοσύνη στο Θεό, ελπίδα για υγεία και ειρήνη σε όλον τον κόσμο και να φέρουν στην καρδιά μας κατανόηση, αγάπη και βοήθεια σε κάθε συνάθρωπό μας. **Καλή και ευλογημένη Μ. Εβδομάδα και καλό Πάσχα, έστω μένοντας στα σπίτια μας.**

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ : Παιδιά, περιμένω τις εργασίες σας (ατομικές ή ομαδικές) από τη θεματολογία της 6^{ης} Θ. Ενότητας για την Τουρκοκρατία, της οποίας το PowerPoint προσπαθώ να ολοκληρώσω και να σας το αναρτήσω. Την εργασία σας την θέλω καλά δομημένη και με παραπομπές. Γι αυτό και λόγω των εορτών σας δίνω παράταση μέχρι την Κυριακή του Θωμά. Για να μην έχετε καθόλου, μα καθόλου άγχος....!

- Αν μείνει λίγος χρόνος και χώρος **στην καρδιά σας**, λόγω των ημερών, ακούστε αυτό

video-cd34755a0beff2474bedaa00e7c6abcc3-V (2).mp4

Με αγάπη σε όλους τους μαθητές μου!

Ο Διευθυντής σας.